

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ В УКРАЇНІ

*Матеріали V науково-практичної конференції, присвяченої
25-річчю Міжрегіональної Академії управління персоналом,
м. Київ, МАУП, 17 грудня 2013 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2014

Рецензенти: Г. А. Дмитренко, д-р екон. наук, проф.
О. І. Радзійський, д-р екон. наук, проф.
Н. Д. Чала, канд. екон. наук, доц.

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 1 від 29.01.14)*

Видання здійснене в рамках проекту
“Наукові праці МАУП”

Концептуальні засади формування менеджменту в Україні: Матері-
К65 али V наук.-практ. конф., присвяченої 25-річчю МАУП, м. Київ, МАУП,
17 груд. 2013 р. / Уклад. О. В. Баєва, Н. М. Терещенко, Н. І. Новальсь-
ка. – К.: ДП “Вид. дім “Персонал”, 2014. – 260 с. : іл. — Бібліогр. в кінці
ст.

До збірника увійшли доповіді пленарних та секційних засідань V науково-практичної конференції “Концептуальні засади формування менеджменту в Україні”. Розглядаються питання управління стратегічним зростанням конкурентоспроможності підприємств, сучасних аспектів управління персоналом, управління освітою та методи викладання у вищій школі, концепцій розвитку управління бізнесом, проблем та перспектив розвитку менеджменту в галузі охорони здоров’я.

Для науковців, освітян, менеджерів різних рівнів управління, а також усіх, хто цікавиться проблемами менеджменту та розвитком управлінської думки в Україні.

ББК 65.9(4УКР)290-2я43

ЗМІСТ

Баєва О. В.

Психофізіологічні
особливості управління в умовах
глобальної макроекономічної
нестабільності 5

Денисенко М. П.

Сучасні тенденції управління
якістю послуг у сфері туризму 13

Сладкевич В. П.

Концептуальні підходи
до визначення ролі та змісту
стратегічного управління 17

Баєв В. В.

Формування системи
управління якістю на туристичних
підприємствах України 26

Новальська Н. І.

Використання інтерактивних
технологій в організації проведення
практичних занять з дисципліни
“Загальний менеджмент” 30

Бірдус Л. В.

Негативний вплив
електромагнітного випромінювання
на здоров'я
і працездатність людини 34

Суліма Н. М., Якимовський Р. В.

До питання методики
оцінювання рівня економічної
безпеки підприємства 38

Колтаков В. М.

Проблеми в підготовке спеціалістів
стратегічного рівня 42

Андрейчук У. В.

Управлінські інновації як шлях
подолання внутрішніх та зовнішніх
загроз підприємства 50

Філіппов М. І., Гавришук Т. Б.

Стан та перспективи розвитку
конкурентоспроможності
підприємств легкої промисловості
України 53

Дьолог Т. І.

Стратегічне планування:
сутність, принципи та етапи 61

Баєв В. В.

Аналіз тенденцій розвитку
туристичної галузі України в умовах
глобальної нестабільності 66

Лазоренко Л. В.

Стратегічне управління фінансовою
діяльністю підприємств 72

Чернявський А. Д., Коноплястий Є. В.

Інноваційна стратегія управління
екологічною системою міста Києва 77

Могилко В. О., Кочетова К. А.,

Перець Б. В.

Основні принципи оцінки
конкурентоспроможності
підприємства 82

Яценко О. А., Догадіна В. Ю.,

Співакова Н. О.

Сутність матричних методів
аналізу 88

Осипчук Д. Г.

Напрями стратегічного розвитку
економіки України 93

Головач Н. В.

Актуалізація професії сучасного
фахівця з управління персоналом
та економіки праці 99

Дорошенко Л. С.

Формування регіональних
ринків праці як напрям

А. Д. ЧЕРНЯВСЬКИЙ

академік Міжнародної Кадрової Академії, м. Київ

Є. В. КОНОПЛЯСТИЙ

докторант

Міжрегіональна Академія управління персоналом, м. Київ

ІННОВАЦІЙНА СТРАТЕГІЯ УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЧНОЮ СИСТЕМОЮ МІСТА КИЄВА

Істотною ознакою ХХ століття стало створення низки смертельних загроз розвитку та існуванню людства, як наслідок нагромадження помилок у ставленні до довкілля, ігнорування очевидних сигналів природи про шкідливість та непередбачуваність недалекоглядних дій.

Світ вступив у третє тисячоліття з низкою проблем, що накопичилися та проявилися у деградуючій екологічній та соціально-економічній планетарній системі. Світова спільнота усвідомила необхідність нагальних адекватних дій з активізації захисту довкілля. У їх здійсненні пріоритетна роль відводиться Україні, яка опинилася в епіцентрі екологічної та соціально-економічної планетарної кризи. Її причини: успадкування споживчих принципів радянської економіки; стереотип мислення, що зберігся у більшості та полягає в безініціативності та пасивному виконанні чужої волі в ім'я інтересів певних кланів з простою метою фізичного виживання; безмежна корумпованість усіх органів влади та правопорядку; відсутність на державному та регіональному рівнях яскравих, авторитетних, морально чистих, етично привабливих, ціле-

спрямованих політичних, економічних та соціальних лідерів у країні; природні катаклізми та техногенні катастрофи; генетичні аномалії та несприятлива для розвитку демографічна ситуація; виснаження та засмічення внаслідок безгосподарності та варварського, безвідповідального використання раніше виснажених та наявних природних ресурсів тощо.

Зважаючи на фактори зростаючого антропогенного впливу на природну систему, змінюється загальна екологічна система через постійну зміну геометричної прогресії абіотичних та біотичних факторів у просторовому часі, які в майбутньому уможливають численні екологічні катаклізми. Безперервний процес втручання в основні чинники існування біологічного різноманіття видів — атмолітогідробіосферу (повітряний, земельний, водний, рослинний та тваринний, зокрема людину, простір) у глобальних масштабах змушує констатувати загрозу голоду, захворювань, соціальних конфліктів та зникнення самої біосфери. Від сьогоденної організації якісного управління охорони навколишнього середовища залежить якість існування наступних поколінь. Упровадження

в Україні систем автоматизованого управління, інтелектуальних систем, штучного інтелекту для створення екологічного моніторингу, розрахунків та пояснень вирішення наявних проблем з охорони довкілля, математичного моделювання в управлінні екологічних систем може відіграти важливу роль у прийнятті управлінських рішень.

Головним джерелом забруднень довкілля в місті Києві є автотранспорт: на його долю припадає 83 % (в самому Києві зареєстровано близько мільйона транспортних одиниць та кількості тисяч автовок, які щодоби проходять через місто транзитом). Теплоелектроцентралі та кількості підприємств, що знаходяться в межах міста дають 17 % забруднень. У таблиці наведено вартість утримання 1 м² зелених насаджень загального користування.

Незважаючи на те що в місті Києві проблемі захисту довкілля приділяється набагато менше уваги та коштів, ніж в інших столицях (як це видно з таблиці), надзвичайна різноманітність природи та фауни, географічне розташування міста й досі глобально змінює вигляд його природної екологічної системи.

З огляду на сучасну техногенну сферу та її вплив на довкілля,

урбанізацію природних територій, що не дає їм змоги самовідновлюватися, безконтрольне використання водних об'єктів та орних земель, засмічення твердими побутовими відходами околиць міста, безвідповідальне ставлення уряду України до вирішення виниклої ситуації в управлінні міста, ігнорування навіть очевидних сигналів природи щодо недалекоглядних дій призводить до катастрофічних наслідків та руйнування екологічної системи.

Невизначеність та багатовекторність у прийнятті управлінських рішень щодо екологічних систем на нинішньому етапі розвитку муніципального управління Києва призвели до неефективного використання природи та фауни, неефективного управління природоохоронною діяльністю, що ставить під сумнів існування цілісної системи екологічного управління.

Виходом з цієї ситуації може стати впровадження системи екологічного менеджменту в муніципальне управління м. Києва з врахуванням можливостей математичного моделювання, систем моніторингу, систем автоматичного та антикризового управління.

Необхідність упровадження новітніх систем екологічного менедж-

Порівняльна вартість утримання 1 м² зелених насаджень загального користування міста Києва та інших міст

№ пор.	Регіон	Одиниця виміру	Вартість утримання 1 м²
1	м. Пекін (КНР)	Долар США	12
2	м. Париж (Франція)	Євро	3
3	Німеччина	Євро	5
4	м. Київ (Україна)	Гривня	3

менту в управлінні містом визначається різким погіршенням екологічного стану, закономірними тенденціями розвитку сучасного міста, такими як диференціація розміщення виробництв, житлової забудови, культурних, торгівельних та розважальних центрів, інфраструктури та інженерних мереж і насамперед зелених насаджень загального користування.

Основним кроком до створення системи екологічного менеджменту у сфері муніципального управління є чітке усвідомлення наявності екологічного аспекту в діяльності будь-якого підрозділу Київської міської державної адміністрації. Рушієм упровадження системи екологічного менеджменту має стати стратегічна екологічна політика муніципалітету, яка має бути зрозумілою для зацікавлених сторін міської громади для прийняття зважених рішень.

Територіальна громада міста Києва є первинним суб'єктом місцевого самоврядування, основним носієм його функцій та повноважень, тому Київська міська рада (Київська міська державна адміністрація) як представник громади повинна вирішувати всі питання місцевого значення, сприяти зміцненню громадської злагоди та політичної стабільності.

Зважаючи на спеціальний статус міста Києва (Конституція України, Закон України “Про столицю України — місто-герой Київ”, Статут територіальної громади міста Києва) та історичне місце міста у світовій культурі, передбачають необхідність обрання мешканцями депутатських районних у м. Києві рад, як представників районних громад. Із

бюджету м. Києва урядом України було незаконно вилучено левову частину бюджету м. Києва (у 2012 р. — 7,2 млрд грн, у 2013 р. (за даними експертів) — 8,2 млрд грн) для покриття дефіциту Державного бюджету України.

Виконання основних законів, які стосуються статусу м. Києва, приведе до вирішення основних проблем, що постійно відкладаються на невизначений термін. Ці проблеми — забезпечення якісною питною водою, будівництва мостів, естакад, транспортних розв'язок та шляхопроводів, інфраструктурні перетворення (створення лівобережного бізнес-центру біля станції метро “Лівобережна”), заміна існуючих теплоносіїв, інженерних мереж та шляхопроводів на альтернативні джерела енергії, новітні технології (сортування, рециклінг твердих побутових та будівельних відходів тощо).

Питання озеленення міста Києва є ключовим для розв'язання складної екологічної ситуації, комфортного проживання киян, інвестиційної привабливості та повернення Києву іміджу “зеленої столиці Європи”.

До основних позитивних аспектів управління екологічними системами належать: упровадження європейського досвіду; адаптування досягнень до реалій міста; збереження та реконструкція наявних зелених насаджень; планування нових рекреаційних зелених зон у районах нової забудови (залучення до комісій із введення в експлуатацію новобудов повноважних фахівців з озеленення); обговорення та участь громади у конкретних тематичних соціальних проєктах, спрямованих на розвиток за-

гальноміської концепції благоустрою; впровадження систем моніторингу математичних моделей АСУ в управління екологічної системи.

На підставі зазначеного пропонується інноваційна стратегія управління екологічними системами міста Києва, а саме:

1. Упровадження моделей системи автоматичного управління: для вирішення стратегічно важливих закономірностей соціально-політичного спрямування (концепція та стратегія); для поліпшення формування інвестиційної політики (постійне поліпшення процесів); для оцінювання найголовніших векторів економічного ефекту від здійснення інновацій у сфері екології та впровадження нововведень (визначення ефективності інноваційної діяльності); для регулювання транспортних потоків (за відхиленням та збуренням); для утримання екологічних систем (залучення новітніх технологій моніторингу робіт без залучення людських ресурсів).

2. Децентралізація влади та делегування управлінських повноважень районним громадам.

3. Створення лівобережного бізнесового центру біля станції метро “Лівобережна” на базі адміністративної будівлі, законсервованої в 1994 р.

4. Для захисту атмосферного повітря в місті Києві необхідно заборонити використання автомобілів на території Києва в межах окружної дороги. На окружній дорозі побудувати швидкісну монорельсову дорогу. Побудувати за окружною дорогою паркінги на 1–1,2 млн автомобілів. У межах міста Києва вико-

ристовувати тільки електромобілі, електромотоцикли та інший електротранспорт.

5. Для забезпечення потреб населення продовольством та товарами побудувати за межами окружної дороги складські приміщення та промислові підприємства.

6. Усі забруднюючі промислові підприємства міста Києва, які знаходяться в межах окружної дороги, перенести за неї.

7. Побудувати за окружною дорогою лівобережжя заводи з виготовлення електромобілей, електромотоциклів, електромопедів, електровелосипедів тощо.

8. Ліквідувати ТЕЦ-5, ТЕЦ-6 та застарілі об’єкти енергетики, що забруднюють атмосферу в місті.

9. Перейти на систему електричного обігріву житла та інших альтернативних засобів.

10. Заборонити реєстрацію автотранспортних засобів у місті Києві без наявності у власника паркінгу за окружною дорогою.

11. Заборонити водоочищення хлорвміщуючими засобами; впровадити стаціонарне водоочищення.

12. Впровадити систему очистки стічних вод в усіх житлових та муніципальних об’єктах для повторного використання та зливу очищених вод.

13. Ліквідувати Бортницьку станцію аерації. Впровадити локальні районні та групові засоби очищення стічних вод.

14. Заборонити складання твердих побутових та будівельних відходів на полігонах; впровадити переробку безпосередньо на стихійних звалищах, а згодом встановити у

кожному кварталі міста пересувні пункти переробки.

15. Заборонити спалювання опалого листя та гілля; впровадити збір, переробку та компостування.

16. Заборонити відчуження лісопаркових зон та земель “Київських островів”; започаткувати на островах оздоровчо-спортивні та науково-технічні комплекси.

17. Заборонити встановлення рекламних білбордів на газонах.

18. Упровадити альтернативне озеленення (вертикальне, дахове), альтернативну рекламу (фітореклама, зелена реклама, клумби на асфальті, реклама на паркових малих архітектурних формах).

19. Реконструювати тепличні комплекси та розсадники міста Києва.

20. Заборонити використання сольових сумішей у боротьбі з оже-

ледицею; впровадити використання органічної суміші.

21. Впровадити підготовку фахівців з екологічного менеджменту у вищих навчальних закладах.

22. Сформувати поетапну методику сценарного планування в управлінні.

Запропоновану стратегію можна реалізувати до 2040 р. Реалізація цієї стратегії дасть змогу перетворити місто Київ у “зелену столицю Європи”, зекономити величезну кількість коштів, що наразі витрачаються на придбання нафто-газових ресурсів, використати надлишки електричної енергії, що виробляється атомними станціями України, підвищити тривалість життя киян, яка наразі становить 72 роки, що на 2 роки нижче, ніж загалом по Україні, в кілька разів зменшити онкозахворюваність киян, яка наразі найбільша в Україні.